

Zdravko Carev
Dobromir Bonacin
Stipe Blažević
Željko Kovačević

KONSTRUKTIVNI I DESTRUKTIVNI PROCESI U KINEZILOGIJI

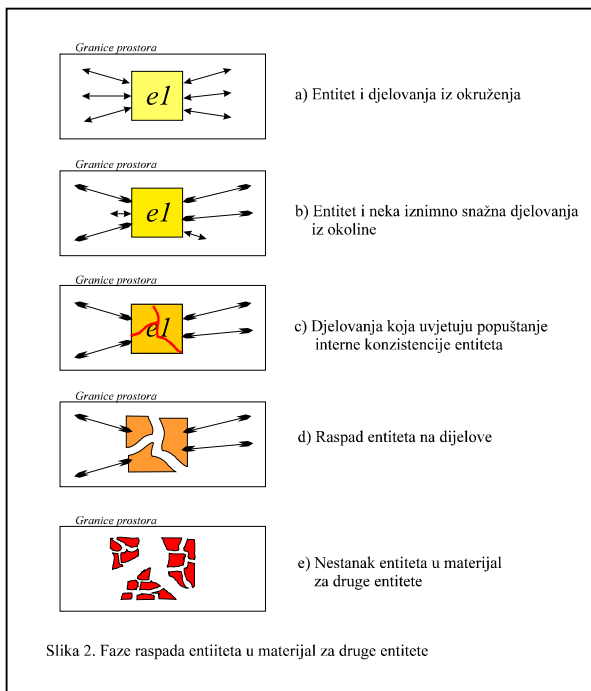
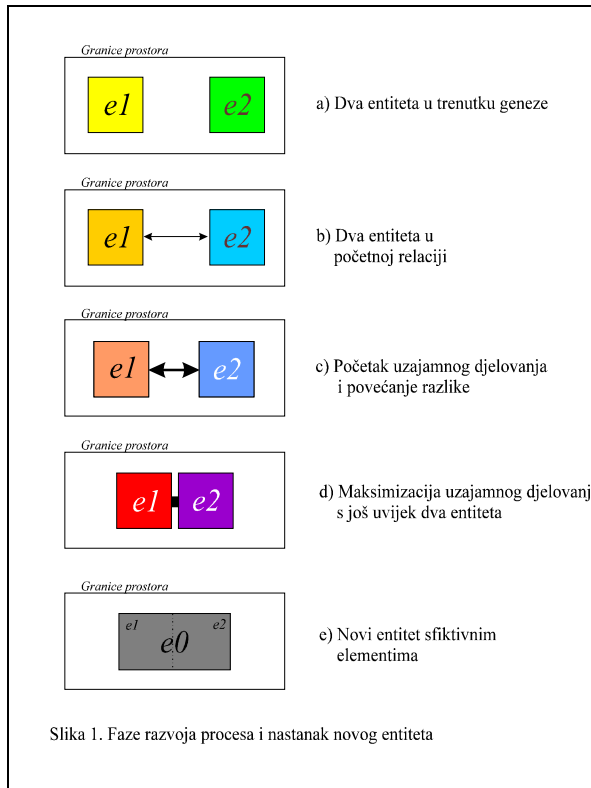
1. TRANSFORMACIJSKI PROCESI

Sustavno i programirano vježbanje kojim utječemo na svojstva entiteta (djece, učenika, sportaša, rekreativaca...) nazivamo transformacijski proces. Takav proces karakteriziraju neka pravila koja se najlakše opisuju kao zakonitosti procesa, i uključuju programiranje, definiciju finalnog stanja, procjenu inicijalnog stanja, procjenu parcijalnog postignuća tj. tranzitivna stanja i evaluaciju konačno postignutog. Proces se nadzire i po potrebi reprogramira. U bilo kojoj etapi, iz mnogih razloga, proces može doći u stanje koje više nije podložno kontroli na način da osigurava željene programske učinke. U tom trenutku takav proces može na entitete početi djelovati destruktivno. Cilj je u kineziologiji (i drugdje) otkrivanje situacija koje prethode takvim stanjima, kako bi se destruktivne situacije izbjegle.

2. KONSTRUKTIVNI I DESTRUKTIVNI PROCESI

Kod kinezioloških procesa se teško može govoriti o totalnoj konstrukciji i destrukciji, pa će ovdje biti navedene zakonitosti, a mjera transparentije u konkretnoj situaciji ovisit će o konkretnom problemu. Entiteti mogu nestati na dva i samo dva načina. Prvi način da budu integrirani u supraentitet, i drugi način da njihovi elementi postanu slobodan materijal za izgradnju drugih entiteta. Kako se vidi, u slučaju sa slike 1. entiteti ostaju inkorporirani u supraentitet, i bez obzira na karakteristike tog novog entiteta, pojedina osobita svojstva njegovih novih subelemenata očuvana su u cijelosti. Također je razvidno i da su samo dva moguća konačna rezultata svih tih djelovanja. Na taj način se može tvrditi kako ustvari ne postoji ništa drugo nego sve veći stupanj interakcije između entiteta (stvaranje supraentiteta) ili sve veći stupanj interakcije između nekih entiteta i dijelova nekih entiteta (stvaranje materijala za formiranje novih entiteta). ***Proces nije ništa drugo nego skup simultanih djelovanja u unaprijed poznatom smjeru, s unaprijed poznatim rezultatom, a to je formiranje novih entiteta.*** Evidentno neće svi procesi imati baš uvijek isti konačni rezultat. Ako pretpostavimo da su nam poznata baš sva moguća djelovanja o kojima se govori, jasno slijedi : ***Sve procese možemo klasificirati isključivo na kreativne i destruktivne.***

Dakako da neki proces može imati i obje karakteristike, ali tada jedna karakteristika nužno raste a druga opada, u oba slučaja do maksimuma, pa se s pozicije finalnog rezultata može smatrati kako je postojala samo jedna karakteristika, a to je ona koja je maksimizirana pri završetku procesa. Na temelju svega rečenog, postaje jasno kako je kreativni proces upravo formiranje novih entiteta, koji u sebe uključuje razna svojstva raznih entiteta (kao i njih same), čime postaje sve određeniji, sposobniji, kvalitetniji, integriraniji,..., tj. jednom riječju posjeduje sve više spoznaja. Isto tako, entitet koji se izloži simultanim djelovanjima drugih entiteta prije nego što je dostigao odgovarajuću razinu spoznaja o zakonitostima vlastite egzistencije i o sebi samome, najvjerojatnije će postati predmet destruktivnog procesa. U slučaju sa slike 2. evidentno svaki, pa i najmanji dio koji je nastao raspadom entiteta nosi u sebi neka svojstva matičnog entiteta od kojega je nastao. Također su ostale i informacije o djelovanjima koje su sintezu ili raspad uvjetovale, jer su to svojstva onih entiteta koji su djelovanja i vršili. Kreativni proces predstavljen je slikom 1., a destruktivni slikom 2.

3. JEDNOSTAVNI PRIMJER

Nogometnu ekipu čini 20 igrača s ugovorom. Ukoliko je proces treninga loše planiran, te ukoliko postoje snažna djelovanja iz okoline, unutar ekipe će se stvoriti klike koje će težiti interno ojačati a dezintegrirati tim. Ako trener ne intervenira na pravi način, takva ekipa će se nužno raspasti kao cjelina, a igrače će "pokupiti" druge ekipe u okruženju. U suprotnome, svi će igrači težiti istome cilju i sve više ugrađivati svoje djelovanje i sebe same u nadentitet – uspješan nogometni tim.

4. LITERATURA

1. Carev, Z. (2001). *Opće zakonitosti procesa kao pojma i zakonitosti dinamike*. FSB – Zagreb.
2. Bonacin, D., Z. Carev (2002). Process identification. 3th international conference. Opatija. Proceedings : 632-635.
3. Carev, Z., D. Bonacin (2001). The universal methodology of process identification. Journal of Theoretics. /Comprehensive articles/, <http://www.journaloftheoretics.com/Links>.
4. Katić, R., D. Bonacin (2001). Kineziologija za sva vremena. PMF – Split.